

Samrådsredogörelse

Tillståndsansökan avseende etablering av solcellspark,
Eskilstuna kommun

Uppdragsnummer: Tillståndsansökan avseende etablering av
solcellspark, Eskilstuna kommun

Författare: Lina Lundström
Granskad av: Maren Eiane
Datum: 2 november 2023

Innehåll

1	BAKGRUND.....	3
1.1	SYFTE	3
2	SAMRÅDETS GENOMFÖRANDE.....	3
2.1	SAMRÅDSMÖTE MED LÄNSSTYRELSEN.....	3
2.2	SAMRÅDSKRETS	3
2.3	ANNONSERING AV SAMRÅD	5
3	INKOMNA SYNPUNKTER	5
3.1	MYNDIGHETER.....	5
3.2	FÖRETAG OCH ORGANISATIONER	11

Bilagor

Bilaga 1 – Presentation samt minnesanteckning från samrådsmöte med Länsstyrelsen i Södermanlands län den 29 juni 2023

Bilaga 2 – Brev inbjudan till samråd

Bilaga 3 – Samrådsunderlag

Bilaga 4 – Kungörelse samråd Eskilstuna-Kuriren

Bilaga 5 – Inkomna yttranden

1 Bakgrund

Solkompaniet Sverige AB, herefter Solkompaniet eller bolaget, planerar att uppföra en solpark i Eskilstuna kommun, söder om orten Hållsta i Södermanlands län och avser att ansöka om frivilligt tillstånd enligt 9 kap. 6 b § miljöbalken med hänsyn till parkens omfattning. Solkompaniet har gjort ett eget antagande om att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan och att en specifik miljöbedömning ska genomföras. Något undersökningssamråd har därför inte genomförts.

Inom ramen för tillståndprocessen har avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken ägt rum.

1.1 Syfte

Föreliggande samrådsredogörelse kommer att biläggas den miljökonsekvensbeskrivning som kommer att tas fram inom ramen för ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken. Samrådsredogörelsen syftar till att beskriva hur samrådet genomförts och redovisar inkomna synpunkter tillsammans med Bolagets bemötande av dessa.

2 Samrådets genomförande

Avgränsningssamråd har genomförts skriftligen med länsstyrelsen, övriga myndigheter, kommun samt allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten. Samrådet pågick mellan den 21 sep och den 22 oktober 2023. Några remissinstanser har dock begärd förlängd svarstid till 5 november 2023 vilket beviljades.

2.1 Samrådsmöte med Länsstyrelsen

Den 29 juni genomfördes ett inledande digitalt samrådsmöte med Länsstyrelsen i Södermanlands län. Länsstyrelsen hade bland annat synpunkter gällande avstånd till flygplats och flygtorn, och lyfte även att det kan finnas fler vattenvårdsförbund eller fiskeföreningar som bör vara med i samrådet. Vidare framförde länsstyrelsen att det är enheten för naturmiljö som kommer att yttra sig gällande jordbruksmark och vattenskyddsområde. I kommande miljökonsekvensbeskrivning kan vara bra att redogöra för ifall pålning och vibrationer kan komma att ha någon påverkan på grundvattenflöden. Länsstyrelsen framförde också vikten av att visa alternativa lokaliseringar (lokaliseringsutredning) samt tydligt motivera varför andra alternativ har valts bort. Ifall kemikalier ska användas ska det redovisas vilka kemikalier samt mängder. Länsstyrelsen lyfte att det är bra att beskriva beredskap om något oförutsett sker såsom läckage, brand, påverkan på Tandlaån och liknande. Vidare framförde Länsstyrelsen att byggskedet behöver beskrivas och ställde även frågan kring hur buller kommer att hanteras i miljökonsekvensbeskrivningen. Länsstyrelsen anser att Solkompaniet ska förtydliga varför just 500 meter valts som samråds-krets samt vilka som kan komma att påverkas visuellt i miljökonsekvensbeskrivningen.

2.2 Samråds-krets

Samråds-kretsen avgränsades utifrån preliminärt påverkansområde för närboende inom 500 m från solparkens ytterkant. Baserat på ovannämnd

avgränsning gjordes utskick per post till de fastighetsägare som bedöms kunna påverkas av planerad verksamhet. I brevet som skickades ut gavs en kort beskrivning av projektet och planerad verksamhet samt kontaktuppgifter för att erhålla samrådsunderlag eller för att inkomma med frågor/synpunkter. I brevet hänvisades också till projektets hemsida för mer information och åtkomst till samrådsunderlag. Inbjudan till samråd och samrådsunderlag återfinns i bilaga 2 respektive 3.

Utöver utskick till berörda fastighetsägare gjordes även utskick till berörda myndigheter, företag och organisationer per post alternativt e-post. De myndigheter, företag och intresseorganisationer som ingick i utskicket framgår av Tabell 1.

Tabell 1. Översikt över de myndigheter och intresseorganisationer vilka Solkompaniet har samrått med. De instanser som inte har inkommit med yttrande eller har meddelat att de avstår från att yttra sig har markerats med "Nej" i kolumn om yttrande.

Myndighet/företag/intresseorganisation	Lämnat yttrande
Länsstyrelsen Södermanland	Ja
Havs- och vattenmyndigheten	Avstår från att yttra sig
Naturvårdsverket	Avstår från att yttra sig
Sveriges geologiska undersökning	Avstår från att yttra sig
Försvarsmakten	Avstår från att yttra sig
Energimyndigheten	Avstår från att yttra sig
Jordbruksverket	Avstår från att yttra sig
Region Sörmland	Avstår från att yttra sig
Skogsstyrelsen	Avstår från att yttra sig
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Ja
Statens geotekniska institut	Ja
Eskilstuna kommun	Ja
Strålsäkerhetsmyndigheten	Ja
Elsäkerhetsverket	Ja
Luftfartsverket	Ja
Trafikverket	Nej
Försvarets radioanstalt	Nej
Riksantikvarieämbetet	Nej
Skanova AB	Ja
Hjälmarens vattenvårdsförbund	Avstår från att yttra sig
Naturskyddsföreningen Sörmland	Nej
Ornitologiska klubben i Eskilstuna	Nej

Svenska Jägareförbundet, Södermanlands län	Nej
Sveriges jordägareförbundet	Nej
Husby-Rekarne Hembygdsförening	Nej
Räddningstjänsten	Nej
Vattenfall eldistribution	Nej

2.3 Annonsering av samråd

Samrådet annonserades i lokaltidningen Eskilstuna-Kuriren den 25 september 2023. Annonser återfinns i bilaga 4.

3 Inkomna synpunkter

Nedan redovisas sammanfattning av inkomna synpunkter samt bemötande av dessa. Samtliga yttrande återfinns i sin helhet i bilaga 5. Inga berörda fastighetsägare har lämnat yttrande.

3.1 Myndigheter

3.1.1 Länsstyrelsen Södermanland

Länsstyrelsen vill framföra att det är viktigt med tillräcklig information i kommande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) samt att det kan bli aktuellt med kompletteringar ifall miljöprövningsdelegationen anser att det behövs. Länsstyrelsen lämnade bland annat följande synpunkter till innehåll i kommande MKB:

- Möjliga alternativa platser: lokaliseringsfrågan ska vara utredd och redovisad för (diskutera skillnader i miljöeffekter mellan den valda platsen och de olika alternativen.
- Miljöeffekter: vibrationer vid t.ex. pålning, ljus/reflexer, utsläpp kemikalier, spridning.
- Teknik: uppgifter om teknik och kemikalier (ämnen och mängder som ska användas. Uppgifter om möjliga alternativa tekniker, omfattning och storlek.
- Transformatorstationerna: precisera utformning och vilka oljor/ämnen som planeras användas. Vilken påverkan kan det medföra vid haveri och hur hanteras detta förebyggande, före och vid händelse. Beredskap/larm?
- Sårbarhet: verksamhetens sårbarhet vid klimatförändringar (översvämning tex) och andra yttre händelser t.ex. haveri/olyckor. Vilken påverkan kan detta medföra vid haveri och hur hanteras detta förebyggande, och vid händelse. Beredskap?
- Kemikalier: fullständig kemikalielista och säkerhetsdatablad.

- Bemanning/larm: låg bemanning, hur övervakas haverier och utsläpp? Larm? Med tanke på närhet till vattendrag.
- Dagvattenhantering: behövs det en dagvattenhantering, om så, kan negativ påverkan ske på mark, yt-, grundvatten så att MKN vatten påverkas negativt.
- Markavvattning: dispens krävs för markavvattning i länet.
- Närliggande miljöfarliga verksamheter eller förorenad mark: Finns det något av detta?
- Beskrivning byggskede: bättre beskrivning och byggskedets påverkan (t.ex. pålning, vibrationer, buller, vägar osv). Uppställningsplatser för maskiner, cisterner, tankningsplatser. Precisera vilka ämnen/kemikalier och mängder som kan behöva förvaras under byggskedet och hur man säkerställer att ingen risk för miljö och hälsa sker.
- Beskrivning av avveckling av verksamheten: påverkan på miljö och hälsa. Samma frågeställningar som ovan.
- Vattenskydd - Verksamhetsutövaren behöver klargöra och bedöma en eventuell påverkan på Hyndevads ytvattentäkt. Det behöver t.ex. klargöras om föroreningar kan komma att spridas från de planerade transformatorstationerna, solcellerna till mark, grund- och ytvatten. Vid behov behöver försiktighetsåtgärder vidtas. Om solcellsparken på något vis påverkar vattenskyddsområdet ska tillsynsmyndigheten kontaktas.
- Naturskydd - Lokaliseringen är olämplig utifrån 3 kap 4 § miljöbalken i och med att den tilltänkta marken i huvudsak är jordbruksmark. Brukningsvärd jordbruksmark: Enligt 3 kap. 4 § MB får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för att tillgodose väsentliga allmänintressen om detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Det finns också diverse biotopskyddade objekt i området, men dessa går sannolikt att hantera genom försiktighetsmått.
- Kulturmiljö - Solcellsparken planeras i ett fornlämningsrikt landskap. Det finns inga registrerade kulturhistoriska lämningar i aktuellt område, men väl i dess omedelbara närhet. Länsstyrelsen bedömer att det kan finnas fornlämningar inom aktuellt område och kommer därför enligt 2 kapitlet 11 § kulturmiljölagen att ställa krav på arkeologisk utredning av det område som solcellsparken kommer att beröra. Den arkeologiska utredningen kommer att ligga till grund för Länsstyrelsens fortsatta prövning av solcellsparken enligt kulturmiljölagen. Eventuella fortsatta arkeologiska åtgärder i form av förundersökning/undersökning ska även de bekostas av verksamhetsutövaren.

Bemötande: Solkompaniet tackar för länsstyrelsens synpunkter. Solkompaniet tar med sig länsstyrelsens dessa i det fortsatta arbete med miljökonsekvensbeskrivningen och utformning av den planerade verksamheten. Vid urval av lämplig lokalisering arbetar Solkompaniet utifrån ett antal urvalskriterier, där solinstrålning och möjlighet till elnätanslutning är de första kriterierna som behöver uppfyllas för att det ska vara möjligt med en etablering. Därefter tas hänsyn till kriterierna befintliga markförhållanden, bebyggelse, riksintressen, områdesskydd samt natur-och kulturvärden. En lokalisering behöver även vara i linje med kommunens översiktsplanering och andra lokala intressen. Det är därmed många olika aspekter som behöver vägas samman för att orsaka minsta möjliga intrång samtidigt som en solpark skulle bidra till mer förnybar energi. Dessa avvägningar kommer att utvecklas ytterligare i kommande miljökonsekvensbeskrivning. När anläggningens layout och placering tas fram tillämpas försiktighets- och skyddsåtgärder, dessa kommer beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen. En arkeologisk utredning kommer att beställas hos länsstyrelsen.

3.1.2 Havs och vattenmyndigheten

Havs-och vattenmyndigheten meddelar att de avstår från att lämna synpunkter på underlaget. Det innebär inte att myndigheten tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.

3.1.3 Naturvårdsverket

Naturvårdsverket avstår från att delta i rubricerat samråd.

3.1.4 Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU avstår från att yttra sig och hänvisar till allmänna riktlinjer.

3.1.5 Försvarsmakten

Meddelar att de avstår från att yttra sig.

3.1.6 Energimyndigheten

Meddelar att de inte deltar i samråd enligt miljöbalken

3.1.7 Jordbruksverket

Meddelar att de inte lämnar några synpunkter.

3.1.8 Region Sörmland

Meddelar att de inte har några synpunkter.

3.1.9 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen meddelar att de tagit del av ärendet och har inga synpunkter.

3.1.10 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har utrett kommande solparks påverkan på radiokommunikationssystemet Rakel och slutsatsen är att solparken inte kommer att ha någon påverkan på Rakelnätets befintliga

länkstråk samt att placeringen inte kommer att påverka systemet. Detta förutsatt att:

1. Att all elektrisk utrustning såsom optimizer, strömriktare och transformatorer och solpaneler och tillhörande ställverk uppfyller elsäkerhetsverkets krav.
2. Att hela bygget av parken sker på ett fackmannamässigt sätt och enligt tillämplig norm eller bättre.
3. Att all elinstallation, innan driftsättning och produktion av elektricitet, verifieras vara korrekt. Verifieringen ska genomföras av oberoende elektrikerfirma.
4. Att ett dokument som juridiskt påvisar giltigheten i ovan nämnda punkter finns tillgängligt. Dvs om punkt 1,2,3,4 uppfylls har MSB inget att invända mot etableringen av solpark i området.

Bemötande: Solkompaniet tackar för svar och synpunkter. All utrustning kommer att fylla elsäkerhetsverkets krav och byggnationen av parken ska ske på ett fackmannamässigt sätt. Kontroller och verifiering av anläggningen kommer att utföras innan anläggningen tas i drift.

3.1.11 Sveriges geotekniska institut (SGI)

SGI bedömer att området är relativt plant och de ytliga jordlagren består främst av kärrtorv med inslag av glacial lera. Enligt de statliga planeringsunderlagen finns det inom utredningsområdet förutsättningar för skred i finkorniga jordarter (SGU) vilket bör uppmärksammas i detaljprojekteringen av solcellsparken. SGI vill även uppmärksamma Bolaget om att bygga på torvmark normalt sett kan innebära geotekniska utmaningar. Torv är vanligen sättningbenägen och har låg bärighet därav rekommenderar SGI bolaget att ta stöd av geoteknisk sakkunnig vid kommande detaljprojektering. SGI:s bedömning är att det inte föreligger risk för betydande miljöpåverkan med avseende på geotekniska eller miljötekniska säkerhetsfrågor. Med anledning av detta har SGI inga synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning.

Bemötande: Solkompaniet tackar för SGI:s svar och synpunkter. Solkompaniet kommer att ta med sig era synpunkter och delgiven information i det fortsatta arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen och tillståndsansökan.

3.1.12 Eskilstuna kommun

Eskilstuna kommun är positiv till etablering av en solcellspark, men med hänsyn till eventuellt behov av kompletterande utredningar och bygglov. Eskilstuna kommun vill gärna vara delaktig i processen framöver.

I Mälardalsområdet och inom Eskilstuna kommun tillkommer verksamheter och en generellt ökande elanvändning leder till ett stort behov av en hållbar elproduktion. Utifrån den översiktliga planeringen kan man säga att en etablering i den storleken oftast genererar ett behov av djupare analyser. I den strategiska fysiska planeringen samt översiktsplanen är en etablering av 75 hektar ett projekt som eventuellt kommer att behöva redovisa olika lösningar utifrån markanvändning, tillgänglighet, kommunikationer, miljöpåverkan, med mera. Om det är kommunen eller länsstyrelsen som kommer att granska processen ändrar inte karaktären på projektet. Det är då positivt att aktören bjuder in till samråd och att kommunen kan vara inblandade i processen framöver.

För fortsatt hantering av ärendet i kommande process vill Eskilstuna kommun uppmärksamma följande punkter:

- Återvätning som klimatåtgärd - Platsen som föreslås för etableringen, samt norr och söder om denna, ser enligt jordkartan ut att bestå av kärrtorv. Ur klimatsynpunkt ser man återvätning av torv som en stor möjlighet att minska klimatpåverkan. Eskilstuna kommuns rekommendation är att Solkompaniet AB utreder möjligheterna att ta med återvätning som en del av etableringen, för att på så sätt bidra till största möjliga klimatnytta.
- Eskilstuna Översiktsplan 2030 - Inga analyser för lämpliga platser att pröva solcellsparker har gjorts i nu gällande översiktsplan ÖP 2030 antagen av kommunfullmäktige den 14 september 2021.

Bemötande: Solkompaniet tackar för kommunens synpunkter. I den fortsatta processen kommer ett antal underlagsutredningar tas fram och sammanfattas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen. Vid ett beviljat tillstånd kommer en process avseende eventuellt bygglov att påbörjas. Solkompaniet ska se över möjligheterna till återvätning av torv i samband med projektet.

3.1.13 Strålsäkerhetsmyndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) anser att förväntade magnetfältsnivåer från solparken bör redovisas i en kommande miljökonsekvensbeskrivning. Detta i syfte att se hur magnetfält runt parken påverkar den elektromagnetiska miljön för människor som vistas varaktigt i dess omgivning. Det är miljöbalken som ska beaktas när det görs en bedömning huruvida olika alternativ och eventuella behov av exponeringsbegränsade åtgärder bör vidtas. Skälet till att miljöbalken blir tillämplig är för att det rör sig om icke-joniserande strålning som enligt balken benämns som miljöfarlig verksamhet och som inte är tillståndspliktig enligt strålskyddslagen. Den elektromagnetiska strålmiljön kan påverkas kring kraftledningar och transformatorstationer. Elektriska fält avskärmas av vegetation och byggnadsmaterial och därför orsakar inte yttre källor några

betydande sådana fält inomhus. Magnetfält avskärmas däremot inte på samma sätt och därför kan yttre källor signifikant höja magnetfältsnivån inomhus. Strålsäkerhetsmyndighetens allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält (SSMFS 2008:18) anger referensvärden för elektromagnetiska fält avseende allmänhetens exponering. Referensvärdet för magnetfält för den systemfrekvens som används i Sverige, 50 Hz, är 100 mikrottesla. Referensvärdena är satta för att med marginal skydda mot alla säkerställda hälsorisker, i det här fallet nerv-och muskelpåverkan. Det finns en vetenskapligt grundad misstanke om förhöjd risk för barnleukemi för barn som exponeras varaktigt för lågfrekventa magnetfält. Bakgrunden är att epidemiologiska studier observerat en genomsnittlig fördubblad incidens för barnleukemi för grupper som exponerats för 0,4 μT högre i medelvärde jämfört med de som exponerats för 0,1 μT lägre. Det observerade sambandet gäller för barn som har varit exponerade för magnetfält med frekvenserna 50 eller 60 Hz. Sambandet är dock för svagt att för att med säkerhet påvisa ett orsakssamband. Det har inte heller gått att finna något robust stöd från djur- eller cellstudier för ett samband. WHO:s cancerforskningsgrupp IARC (International Agency for Research on Cancer) har därför klassat lågfrekventa magnetfält som möjligen cancerframkallande. SSM bedömer utifrån egna mätningar att ungefär hälften av landets bostäder förväntas ha magnetfält som i årsmedelvärde understiger 0,05 μT och ungefär 95% av landets bostäder förväntas ha magnetfält som i årsmedelvärde understiger 0,2 μT . Den omgivande frekvensen för ovan given exponering är 50 Hz.

Bemötande: Solkompaniet tackar för information och synpunkter. Detta kommer att beaktas i det fortsatta arbetet och Strålsäkerhetsmyndighetens allmänna råd för elektriska och magnetiska fält kommer att följas. Magnetiska fält alstras av strömmen i kabeln och varierar med strömlasten. Magnetfältet avskärmas inte likt elektriska fält av vegetation och byggnadsmaterial men avtar snabbare med avståndet till kabeln, normalt med kvadraten på avståndet från kabeln (elektriska fält avtar proportionellt med avståndet). Det magnetiska fältet kring en markförlagd kabel är således som störst rakt ovanför kabeln, men antar ett mycket lågt värde bara några meter från kabeln (dubbla avståndet ger en fjärdedel av magnetfältet). Med detta som bakgrund bedöms fälten från den planerade solparken inte utgöra någon risk för människors hälsa.

3.1.14 Elsäkerhetsverket

Elsäkerhetsverket har följande synpunkter och önskar att tydliggöra gällande skydds krav för elektromagnetisk kompatibilitet (EMC). Verksamheten omfattar etablering och drift av en anläggning för produktion av solenergi på en yta. Den planerade anläggningen har i planerad utformning en årsproduktion på ca 58 600 MWh/år. Beträffande elsäkerhet ska solcellsparkens utförande uppfylla relevanta krav i Elsäkerhetsverkets författningar

- ELSÄK-FS 2022:1, Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om hur starkströmsanläggningar ska vara utförda.
- ELSÄK-FS 2022:2 Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om skyltning av starkströmsanläggningar.
- Enligt 6 § elsäkerhetslagen (2016:732) ska den som innehar en starkströmsanläggning se till att det fortlöpande kontrolleras att anläggningen ger betryggande säkerhet mot personskada och sakskada, enligt föreskrift ELSÄK-FS 2022:3
- Beträffande elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) ska solcellsparken uppfylla skyddskraven i 6 § förordning (2016:363) om elektromagnetisk kompatibilitet.

Bemötande: Solkompaniet tackar för inkomna synpunkter. Elsäkerhetsverkets föreskrifter kommer att följas och även skyddskraven i 6 § förordning (2016:363) om elektromagnetisk kompatibilitet och är en del i den kommande projekteringen av anläggningen.

3.1.15 Luftfartsverket (LFV)

Den planerade solenergianläggningen ligger utanför angivet skyddsområde på 3 km från flygplats. LFV vill påminna om att remisser som gäller solenergianläggningar ska skickas till den flygplatsen som kan komma att påverkas. LFV avskriver ärendet, inget formellt svar utgår.

Bemötande: Solkompaniet tackar för LFVs svar.

3.2 Företag och organisationer

3.2.1 Skanova

Meddelar att de inte har några ledningar som berörs.

Bemötande: Solkompaniet tackar för svar.

3.2.2 Hjälmarens vattenvårdsförbund

Hjälmarens vattenvårdsförbund har tagit del av handlingarna och har inget att erinra utan anser att det är ett väl genomarbetat dokument och tackar för informationen.